

Sygn. akt I ACa 717/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Krzysztof Depczyński

Sędziowie: SA Dorota Ochalska - Gola (spr.)

del. SO Iwona Jamróż - Zdziubany

Protokolant: stażysta Agata Józwiak

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2015 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **M. O. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą " (...) " w Ł.**

przeciwko **K. Ć. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) Firma (...) w K.**

o ochronę praw autorskich

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 26 stycznia 2015 r. sygn. akt X GC 850/12

oddala apelację.

Sygn. akt. I ACa 717/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 26 stycznia 2015 roku Sąd Okręgowy w Łodzi X Wydział Gospodarczy, w sprawie z powództwa M. O. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w Ł. przeciwko K. Ć. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) Firma (...) w K. o odszkodowanie za naruszenie praw autorskich, oddalił powództwo.

Powyższy wyrok zapadł na podstawie następujących ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji, które Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje i przyjmuje za własne:

Powód – M. O. jest wpisany do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w przez Wójta Gminy A. pod numerem (...). Do przedmiotu jego działalności, prowadzonej pod nazwą „ (...)”, należy między innymi przetwarzanie danych, zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność.

Pozwany – K. Ć. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą K. Ć. (...) Firma (...) w B.. Przedmiotem prowadzonej działalności jest rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych.

W dniu 13 lutego 2006 roku pomiędzy powodem a A. C. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w Ł. zawarta została umowa licencji wyłącznej na korzystanie z utworów wymienionych w umowie – map Polski sporządzonych w różnych skalach i różnej rozdzielczości.

Umowa obejmowała wykorzystanie wymienionych w niej utworów na następujących polach eksploatacji:

- zezwalanie na wykonywanie praw zależnych poprzez udzielanie sublicencji osobom trzecim na polach eksploatacji poprzez utrwalanie i zwielokrotnienie metodą elektroniczną oraz rozpowszechnianie w sieciach teleinformatycznych obrazów kartograficznych stanowiących elementy opracowania,

- dokonywanie zmian w treści i formie graficznej map, o których mowa poprzez

dodawanie własnych punktów wskazujących lokalizację obiektów punktowych, liniowych lub powierzchniowych.

Umowa zawarta została na okres dwóch lat począwszy od daty jej zawarcia za wynagrodzeniem stanowiącym 50 % kwoty uzyskanej przez powoda z tytułu udzielenia sublicencji. Umowa była następnie trzykrotnie przedłużana aneksami na okresy dwuletnie.

W dniu 25 listopada 2009 roku powód wystosował do pozwanego pismo wskazujące, że na stronie internetowej pozwanego <http://www.witryna.fucio.pl/user124/d.html> zostały bezprawnie utrwalone i rozpowszechnione fragmenty Mapy (...) Wydawnictwa (...). Powód wezwał pozwanego do usunięcia stanu bezprawnego naruszenia praw autorskich przez zawarcie stosownej umowy licencyjnej.

Zgodnie z cennikiem licencyjnym powoda wykupienie u niego sublicencji w zakresie jednego fragmentu mapy na najkrótszy okres – jednego roku, wynosi 699 złotych netto.

Pozwany nie jest właścicielem ani administratorem domeny <http://www.witryna.fucio.pl/user124/d.html>. Pozwany nie zlecał również innym podmiotom, w tym (...) Spółce z o.o. reklamy swojej firmy.

W dniu 12 marca 2012 roku powód wystąpił z pozwem przeciwko pozwanemu o zapłatę kwoty 8.354,16 złotych wskazując, iż dochodzona kwota stanowi należne mu zgodnie z treścią przepisu art. 79 ust. 1 pkt.3 lit.b ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej u. p. a.) wynagrodzenie z tytułu bezprawnej publikacji przez pozwanego na stronie internetowej <http://www.Cew-firma-budowlana.kcmiel.html>. fragmentu Mapy Polski, opracowanej przez Wydawnictwo (...), pochodzącej z programu (...), do której prawa autorskie z tytułu zawartej umowy licencyjnej posiadał powód. Postępowanie to prowadzone przed Sądem Okręgowym w Łodzi X Wydziałem Gospodarczym pod sygn. X GC 252/12 zakończyło się zawarciem ugody, mocą której pozwany zobowiązał się zapłacić na rzecz powoda kwotę 4.000 złotych.

W dalszych rozważaniach Sąd pierwszej instancji odniósł się do wniosku powoda o wydanie w trybie art. 80 ust. 1 pkt 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej pr.aut.) i art. 248 k.p.c. postanowienia zobowiązującego (...) S.A. do przedstawienia abonenta domeny <http://www.witryna.fucio.pl/user124/d.html>. Odwołując się do poglądów orzecznictwa, Sąd Okręgowy podkreślił, że wskazany przepis nie stanowi podstawy prawnej, w oparciu o którą podmiot uczestniczący w wykonywaniu działalności telekomunikacyjnej może zostać zwolniony z obowiązku zachowania tajemnicy telekomunikacyjnej obejmującej dane osobowe użytkownika Internetu (art. 159 i nast. ustawy z dnia 6 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne).

W świetle powyższych okoliczności Sąd Okręgowy uznał, że powództwo jest niezasadne i podlegało oddaleniu w całości.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że jak wynika z ustalonego stanu faktycznego w szczególności z umowy licencyjnej wyłącznej z 13 lutego 2006 roku, powód jest uprawnionym z tytułu autorskich praw majątkowych do przedmiotowej mapy. Swoje prawa powód nabył na mocy umowy licencyjnej (art. 41 ust. 1 pkt 1 pr. aut.), która została sporządzona na piśmie, a zatem spełnia warunki formalne z art. 53 pr. aut. Nadto w umowie licencyjnej upoważniono powoda do dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych do przedmiotowej mapy.

W ocenie Sądu pierwszej instancji powód nie udowodnił jednak, że pozwany narusza wyłączne prawo powoda, jako nabywcy licencji, do wyłącznego prawa korzystania z utworu i rozporządzania na polach eksploatacji wyraźnie

wskazanych w umowie licencyjnej. Powód nie udowodnił bowiem, że pozwany jest abonentem domeny <http://www.witryna.fucio.pl/user124/d.html>. tym samym, że rozpowszechniał fragmenty mapy, do której autorskie prawa majątkowe przysługują powodowi. Nie sprostał zatem obowiązkowi dowodowemu przewidzianym w art. 3 k.p.c. oraz art. 227 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając mu:

1) nierozpoznanie istoty sprawy;

2) naruszenie prawa materialnego, to jest art. 159 ustawy prawo telekomunikacyjne poprzez jego niewłaściwą wykładnię która doprowadziła do oddalenia wniosku powoda zgłoszonego w trybie art. 80 ust. 1 pkt 3 ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych, o zobowiązanie (...) S.A. do wskazania danych osobowych abonenta domeny <http://witryna.fucio.pl/user124>.

Skarżący działając w trybie art. 380 k.p.c. zaskarżył także postanowienie z dnia 27 listopada 2013 roku oddalające wniosek powoda złożony w trybie art. 80 ust. 1 pkt 3 u.p.a. o zobowiązanie (...) S.A. do wskazanie danych osobowych abonenta domeny <http://witryna.fucio.pl/user124>.

W następstwie powyższych zarzutów apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanego K. Ć. na rzecz powoda M. O. kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu nierozpoznania istoty sprawy, jako najdalej idącego, trzeba wskazać, że nie był on uzasadniony. Skarżący upatruje powyższego naruszenia w oddaleniu wniosku strony powodowej złożonego w trybie art. 80 ust. 1 pkt 3 ppkt c ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej: u.p.a.) o zobowiązanie (...) S.A. z siedzibą w G. do wskazania danych osobowych abonenta domeny <http://witryna.fucio.pl/user124>.

Zgodnie z powszechnie akceptowanym w orzecznictwie poglądem, do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (por. wyr. SN z 12.2.2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003, Nr 3, poz. 36). Taka sytuacja nie zachodzi w rozpatrywanej sprawie, bowiem Sąd Okręgowy dokonał stosownych ustaleń faktycznych, odniósł się do roszczenia będącego przedmiotem pozwu i zarzutów pozwanego, ostatecznie uznając, że powód nie wykazał, by pozwany naruszył przysługujące M. O. prawa autorskie majątkowe do utworu (...) w sposób opisany w pozwie. To, że apelujący uznaje powyższe stanowisko za błędne i domaga się kontynuowania postępowania dowodowego, z pewnością nie oznacza, że Sąd pierwszej instancji uchylił się od rozpoznania istoty sporu.

Nie można zaakceptować tezy skarżącego, jakoby do nierozpoznania istoty sprawy doszło na skutek oddalenia przez Sąd pierwszej instancji wniosku skarżącego złożonego w trybie art. 80 ust. 1 pkt 3 ppkt c u.p.a. Umyka uwadze powoda, że na skutek wniosku skarżącego z dnia 27 marca 2013 r. (k. 49) Sąd Okręgowy zwrócił się do firmy (...) Sp. z o.o., abonenta domeny www.fucio.pl, zobowiązując ten podmiot do wskazania w terminie 7 dni danych osobowych abonenta domeny <http://www.witryna.fucio.pl/user124> według stanu na dzień 25 listopada 2009 r. (k. 54). Odpowiedzi na powyższe zapytanie udzielił inny podmiot tj. (...) S.A. z siedzibą w G. wskazując, że żądane dane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. prawo telekomunikacyjne (Dz.U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.) stanowią tajemnicę telekomunikacyjną, jednocześnie zaznaczając, że w 2012 r. nie było zarejestrowanych żadnych połączeń na ww. stronie internetowej, a ww. ustawa nakłada na operatora publicznej sieci telekomunikacyjnej lub

dostawcę publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych obowiązek przechowania tego typu danych jedynie przez okres 12 miesięcy (k. 58).

Powód ponowił wnioszek w trybie art. 80 ust. 1 pkt 3 ppkt c u.p.a., który pierwotnie został oddalony na rozprawie w dniu 27 listopada 2013 r. , ale w dalszym toku postępowania Sąd pierwszej instancji odstąpił od tej decyzji, obligując (...) S.A. z siedzibą w G. do przekazania stosownych danych, a nawet podejmując próbę wdrożenia czynności w trybie art. 251 k.p.c.

Już te rozważania jednoznacznie wskazują, że wszelka kontrola postanowienia z dnia 27 listopada 2013 r. w trybie art. 380 k.p.c. pozostaje całkowicie bezprzedmiotowa, skoro Sąd pierwszej instancji od negatywnej dla powoda decyzji sam odstąpił w toku sporu. Ostatecznie brak jest zatem podstaw do weryfikacji w trybie art. 380 k.p.c. postanowienia Sądu pierwszej instancji z dnia 27 listopada 2013 r., bowiem jak wyżej wskazano, analizowana decyzja procesowa nie przełożyła się bezpośrednio na treść zaskarżonego wyroku .

Rozważania dotyczące ostatniego przywołanego w apelacji zarzutu tj. zarzutu naruszenia art. 159 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. prawo telekomunikacyjne (Dz.U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.) poprzez jego niewłaściwą wykładnię, wypada poprzedzić konstatacją, że sugerowane przez skarżącego uchybienie pozostaje w niniejszym postępowaniu kwestią wtórną do zasadniczej materii dotyczącej podstaw dla zastosowania przepisu art. 80 ust. 1 pkt 3 c u.p.a. W przekonaniu Sądu Apelacyjnego, ocena możliwości zwolnienia podmiotu świadczącego usługi telekomunikacyjne z tajemnicy zastrzeżonej w art. 159 ustawy prawo telekomunikacyjne mogłaby bowiem stanowić przedmiot pogłębionych rozważań jedynie wtedy, gdyby istotnie w realiach sporu powód mógł skutecznie wystąpić z roszczeniem informacyjnym przewidzianym w art. 80 ust. 1 pkt 3 u.p.a.

Jedynie zatem w uzupełnieniu głównego nurtu rozważań wypada zauważyć, że istotnie w judykaturze, w tym zwłaszcza w orzecznictwie sądów administracyjnych, prezentowana jest taka wykładnia przepisu art. 159 ustawy prawo telekomunikacyjne ,w świetle której podstaw dla zwolnienia z tajemnicy komunikacyjnej można i należy poszukiwać także w przepisach prawa cywilnego, zwłaszcza w razie popełnienia deliktu prawa cywilnego. Stanowisko to opiera się na założeniu, że tajemnica komunikowania się w sieciach telekomunikacyjnych sięga tylko do granic kolizji z obowiązującym porządkiem prawnym, którego ramy wyznaczają także stosowne przepisy prawa cywilnego. Reprezentatywna dla tego nurtu orzecznictwa pozostaje argumentacja przedstawiona w przywołanym w apelacji wyroku NSA z dnia 21 lutego 2014 r. w sprawie I OSK (...) (LEX nr 1475200).

Nie odmawiając pewnych racji tego rodzaju wykładni, nie sposób jednak pominąć, że w rozpatrywanej sprawie apelujący domagał się przełamania tajemnicy telekomunikacyjnej zastrzeżonej w art. 159 ust. 1 ustawy prawo telekomunikacyjne na podstawie art. 80 ust. 1 pkt 3 ppkt c u.p.a. (vide wniosek k 71). Na gruncie przepisu art. 80 u.p.a. wyodrębniony został szczególny i odrębny rodzaj postępowania o zobowiązanie do udzielenia informacji i udostępnienia określonej przez sąd dokumentacji, mającej znaczenie dla roszczeń, o których mowa w przepisie art. 79 ust. 1 u.p.a. Wprawdzie przepis art. 80 ust. 1 ww. ustawy w zakresie, w jakim dotyczy zabezpieczenia roszczeń, ma charakter szczególny w odniesieniu do art. 730 -757 k.p.c. (por: niepublikowane postanowienie Sądu Najwyższego z 9 września 1997 r., I CZ 95/97), nie oznacza to jednak, iż wnioskodawca zwolniony jest od wykazania przesłanek, przewidzianych w art. 730¹ k.p.c., tj. wiarygodności roszczenia oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

W konsekwencji oznacza to, że podmiot występujący z roszczeniem musi uprawdopodobnić zaistnienie wszystkich przesłanek wyznaczonych treścią analizowanego przepisu. W szczególności musi wykazać swój interes prawny pojmowany jako legitymacja czynna uprawniająca do wystąpienia z żądaniami określonymi w art. 79 ust. 1 u.p.a. oraz, tak jak w przedmiotowej sprawie, podstawy do wydania żądanych informacji przez podmiot, który ma ich udzielić. Powód powinien również wykazać naruszenie służących mu autorskich praw majątkowych oraz okoliczności wskazujące, że bez udostępnienia żądanych we wniosku informacji lub dokumentów prawidłowe określenie roszczeń jest niemożliwe lub nadmiernie utrudnione. W końcu podmiot występujący z roszczeniem informacyjnym zobligowany jest także do wskazania zakresu żądanych informacji lub dokumentów, do których dostępu się domaga.

W doktrynie podkreśla się, że w przypadku zabezpieczenia roszczeń, które przysługują uprawnionemu z tytułu naruszenia jego praw podmiotowych, wykazanie interesu prawnego najczęściej nastąpi przez uprawdopodobnienie istnienia prawa po stronie wnioskodawcy. Uznanie istnienia interesu prawnego w zabezpieczeniu oznacza także przynajmniej uprawdopodobnienie faktu naruszenia lub zagrożenia naruszeniem. Zakres interesu prawnego powiązany musi być z roszczeniami, jakie mają być zabezpieczone (por. prawo autorskie System Prawa Prywatnego tom 13, pod red. Janusz Barta, Beck, Legalis).

W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia ze sporem, który zawisł już przed Sądem i został skonkretyzowany tak pod względem przedmiotowym jak i podmiotowym. Roszczenie wywiedzione z art. 79 ust. 1 u.p.a. skierowane zostało przeciwko konkretnej osobie – K. Ć.. Nie budzi wątpliwości Sądu Apelacyjnego, że w zaistniałej sytuacji procesowej wystąpienie z roszczeniem informacyjnym z art. 80 ust. 1 pkt 3 ppkt c u.p.a. wymagało uprawdopodobnienia żądania zarówno co do przedmiotu, jak i podmiotu wobec którego kierowane są żądania oparte na art. 79 ust. 1 u.p.a. Tylko przy takim założeniu można także uznać, że powód ma interes prawny w wystąpieniu z roszczeniem informacyjnym w toczącym się procesie. W piśmiennictwie podkreśla się, że celem regulacji przyjętej w art. 80 ust. 1 pkt 3 wydaje się być stworzenie możliwości ujawnienia dowodów popierających roszczenia powoda, a będących w dyspozycji domniemanego naruszcyciela autorskich praw majątkowych lub innych osób „mających związek” ze wspomnianym naruszeniem (tak Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Komentarz pod red. J. Barty i R. Markiewicza, wydanie V, LEX 2011, teza 3). Roszczenie informacyjne w procesie wytoczonym przeciwko konkretnej osobie nie może zatem zmierzać do ustalenia przez powoda, przeciwko jakim innym podmiotom winien prawidłowo skierować żądanie pozwu. Z taką zaś sytuacją mamy do czynienia w rozpatrywanej sprawie. Nie sposób bowiem pominąć, że w oparciu o przeprowadzone w sprawie dowody Sąd Okręgowy w jednoznaczny sposób ustalił, że pozwany nie jest właścicielem ani administratorem domeny <http://www.witryna.fucio.pl/user124>. Nie zlecał także reklamy swojej firmy na tej stronie internetowej. Tych ustaleń faktycznych powód w żaden sposób w apelacji nie podważa. Nie podnosi także żadnych zarzutów naruszenia prawa procesowego, których uwzględnienie mogłoby prowadzić do wzruszenia podstawy faktycznej wyroku w analizowanym zakresie. Przypomnieć należy, że Sąd Apelacyjny w toku postępowania apelacyjnego może wziąć pod uwagę uchybienia procesowe popełnione przez Sąd pierwszej instancji jedynie na zarzut podniesiony w apelacji.

Wątpliwości Sądu Apelacyjnego budzi także spełnienie pozostałych przesłanek zastrzeżonych art. 80 ust. 1 pkt 3 u.p.a. Powód w toku postępowania nawet w formie twierdzeń nie wyjaśnił, jaką rolę w ewentualnym naruszeniu przysługujących mu praw autorskich majątkowych pełni (...) S.A. z siedzibą w G.. Dostrzec należy, że Sąd Okręgowy na żądanie powoda zwrócił się pierwotnie do innego operatora i administratora danych, a odpowiedzi udzieliła wskazana Spółka, jednakże jej związek z ową domeną nie został przez stronę powodową wyjaśniony. Dodatkowo roszczenie informacyjne, aby mogło być skutecznie realizowane, wymaga uprawdopodobnienia wszystkich pozostałych przesłanek zastrzeżonych w art. 80 ust. 1 pkt 3 ppkt c u.p.a., a zatem wykazania, że żądane dane mieszczą się wśród informacji wymienionych w tym przepisie, a nadto, że podmiot przeciwko któremu kierowane jest roszczenie, świadczy usługi wykorzystywane w działaniach naruszających autorskie prawa majątkowe, a powyższe działania mają na celu uzyskanie bezpośrednio lub pośrednio zysku lub innej korzyści ekonomicznej. I w tym zakresie powód nie sprostał ciężącemu na nim obowiązkowi.

W podsumowaniu przedstawionych wywodów należy zatem przyjąć, że powód nie wykazał przesłanek roszczenia informacyjnego z art. 80 ust. 1 pkt 3 ppkt c u.p.a., a w konsekwencji nie może upatrywać w powołanym przepisie skutecznej podstawy prawnej dla zwolnienia (...) S.A. od tajemnicy telekomunikacyjnej zastrzeżonej w art. 159 ust. 1 ustawy prawo telekomunikacyjne.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda jako bezzasadną.